

Pivókné Gajdár Klára – óvodai szaktanácsadó, tréner

Kiemelések a minősítésre való felkészülést segítő újabb segédanyagokból

Az eddig lezajlott minősítések tapasztalatai és a szakértők, pedagógusok, vezetők visszajelzései alapján összeállításra került két új, hiánypótló segédanyag. A tájékoztató anyagokban megjelenő tartalmak (pl. szempontsorok, dokumentumminták és -sablonok) alkalmazása nem kötelező, megkönnyíthetik azonban a használók munkáját, minősítésben való részvételét.

A mentorok, a gyakornokok és a vezetők munkájának támogatása érdekében készült a mentori segédlet, ennek célja a minősítővizsgára történő felkészülés segítése.

A szakértői módszertani segédlet két dokumentuma elsősorban a szakértők munkájának támogatását szolgálja, de hasznos információkat, tanácsokat tartalmaz a minősítésben részt vevő pedagógusok és vezetők számára is.

A módszertani segédlet 2. dokumentumában található óvodára vonatkozó speciális tartalmak, ebből emelek ki néhányat, mely problémákkal, kérdésekkel szaktanácsadói látogatásaim során is találkoztam.

VI. HASZNOS TANÁCSOK AZ ÓVODAI TERÜLET SZAKÉRTŐI SZÁMÁRA

(szerzők: Márkus Ágnes – Wölfling Zsuzsanna)

A) Nevelési terv szerepe az óvodában

Az óvodában jogszabályi kötelezettség [20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet 91. § (3) f] nevelési tervet készíteni a „nevelési éven belüli időszakonkénti nevelési feladatok”-ról. Minden óvodában pedagógiai önállóságukkal élve dönthetik el az óvodapedagógusok, hogy **negyedévre, félévre vagy egy évre készítik el.**

A kötelezően feltöltendő dokumentumok között fél éves nevelési terv szerepel, de az előbb említettek szerint a másik két megoldás is elfogadható.

A nevelési tervben szerepelnek azok a gyermekek személyiségfejlődését, közösségi magatartását alakító szokások, hagyományok, nevelési feladatok, amelyeknek valamennyi óvodai tevékenységben meg kell jelenni:

- az egészséges életmód alakítása, egészségmegőrzési feladatok,
- a mozgás, testedzés igényeinek, szokásainak alakítása,
- az érzelmi, erkölcsi és közösségi nevelés,
- az anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása,
- a gyermek érdeklődésére épített változatos tevékenységek biztosításának feladatai,
- a játék személyiségfejlesztő hatásának érvényesítése,
- a munka jellegű tevékenységek szervezése, irányítása,
- a tevékenységekben megvalósuló tanulás.

A beszoktatási terv (a megfogalmazást is érdemes helyi szinten értelmezni: befogadási, ismerkedési terv, stb.) **a kiscsoportosok(vagy újonnanérkező gyermekek) óvodába fogadásának terve, általában két hónapra készül, szeptembertől novemberig.**

C) Tevékenység-/foglalkozástervék értelmezése az óvodában

Az Útmutatókban szereplő mintadokumentumok használata nem kötelező! Minden pedagógus **elkészítheti az adott óvodában kialakított formában**, ha abban szerepel külön-külön megjelenítve a tevékenység/foglalkozás célja, valamint feladatai, módszerei, eszközei, és információt ad arról, hogy milyen logikai lépésekben, szervezési móddal, differenciálással valósítja meg. Fontos hangsúlyozni, hogy a tevékenységterveket -és megvalósításukat- **az óvodás gyermekek játékába integráltan kell értelmezni**. A délelőtti során zajló tevékenységek/foglalkozások a játékba integráltan, vagy egyik tevékenységből a másikba való átvezetéssel valósulnak meg.

A tevékenység/foglalkozástervet és a tervekhez tartalmilag kapcsolódó reflexiót külön-külön dokumentumban kell megjeleníteni és feltölteni az elektronikus felületre.

Fontos, hogy a pedagógus elektronikus felületre feltöltött portfóliójához **pótlásként kért dokumentumot** minden esetben a szakos szakértő is megkapja még a védés előtti 20–25. napig, hogy át tudja tekinteni.

D) Hasznos tanácsok a minősítővizsga, minősítési eljárás előkészítésével és lebonyolításával kapcsolatban

Abban az esetben, ha a minősítőbizottság elnöke nem óvodapedagógus, mindenképpen javasolt a szakossal történő egyeztetés a portfólió tartalmával kapcsolatban.

Kimenjen-e az óvodapedagógus ismerkedő beszélgetésre?

A tevékenység-/foglalkozáslátogatás előtt minden esetben a pedagógus dönthet arról, hogy a látogatást megelőzően ő vesz-e részt a rövid, 10 perces bemutatáson, vagy erre felkéri az óvodavezetőt, intézményi delegáltat.

Az óvodai tevékenységek sajátossága az önkéntesség, az érzelmi többlet, melyet maga a cselekvés, a játék öröme ad és a velük foglalkozó pedagógus személye.

A gyermekcsoportból, adott nevelési szituációból kivonódó pedagógus már nagy valószínűséggel nem tudja ugyanott és ugyanolyan hatékonysággal folytatni a megkezdett folyamatot, az is előfordulhat, hogy az addig együtt játszó kiscsoport időközben felbomlik, témát vált, más tevékenységbe kezd. Mindez hatást gyakorol az általa tervezettekre.

A minősítőbizottság elnöke saját döntése alapján részben vehet a tevékenység-/foglalkozáslátogatáson, azonban a látogatás során **értékelést csak a szakos szakértő mondhat** a pedagógusnak a látottakról.

Az időkeretekről érdemes tudni, rögzíteni:

A két tevékenység-/foglalkozás az óvodában nem a gyermekek, hanem a szakértők számára jelent 2x45 percet, összesen másfél óras megfigyelést. A gyermekek szabadjátékában, egymás melletti többféle tevékenységeiben a nevelési és a tanulási tervekben is szereplő személyiségfejlesztést, közösségi nevelést valósít meg az óvodapedagógus. Ezek között figyelhetik meg azt a két, egyenként 5–35 perces tevékenységet/foglalkozást, amelyek a tevékenység-/foglalkozástervében szerepelnek külön-külön. Ezek a tevékenységek elsősorban az óvodapedagógus által megteremtett megfelelő környezeti, érzelmi, hangulati elemek által motiváltak, szabad választásuk szerint végezhetőek és addig

tartanak, amíg az önkéntelen figyelmüket fenntartja. Nem jelent kötelezőséget, bármikor visszatérhetnek a játékukhoz.

(Tehát nem kell és nem szabad a kiscsoportban összesen 90 perces tevékenység/ foglalkozástervet készíteni, pláne megvalósítani!)

A tevékenység-/foglalkozáslátogatás utáni megbeszélés időtartama kb. másfél óra, amelyet egy egységben javasolt megvalósítani.

A délutáni látogatás pedagógiai értékéről:

Ha az **óvodapedagógus állandó délutános** munkabeosztásban dolgozik és erről az intézmény vezetője igazolást ad, lehetőség van a tevékenység-/foglalkozáslátogatást délután szervezni. Az óvodapedagógus az adott óvodai gyermekcsoport megszokott napirendjének figyelembevételével, az abban szereplő tevékenységeken belül valósítja meg az általa tervezett két tevékenységet/foglalkozást. Fontos, hogy a délutáni tevékenység/foglalkozás megfigyelésnek a védés előtti héten kell lezajlani.

Az Alapprogram hangsúlyozza, hogy a nevelő, fejlesztő tevékenységek a teljes óvodai életet magába foglaló tevékenységek során, az óvoda nyitva tartása teljes időtartamában különbségtétel nélkül valósulnak meg. A délutáni gondozási, egészséges életmódot megalapozó, és a mozgásos tevékenységek is szerves részei a nevelési rendszernek csakúgy, mint a játék és a spontán vagy az óvodapedagógus által kezdeményezett tanulási tevékenységek.

A másfél órás időtartam alatt a gyermekek pihenés utáni gondozási, nevelési feladatait, a tisztálkodást, uzsonnázást, ezekkel kapcsolatos munkatevékenységeiket, és a szabadjátékba integrált, általa tervezett tanulási, képességfejlesztési tevékenységeket valósítja meg a pedagógus.

Az alábbiak alapján lehetőség van a szeptemberi-októberi látogatás elutasítására:

Az intézmény specialitását figyelembe véve fogadja el vagy utasítsa el az intézményvezető a látogatás (számítógép által generált) napját – pl. kiscsoportban a beszoktatás ideje.

(A teljes forrástartalmak elérhetősége:

http://www.oktatas.hu/pub_bin/dload/pem/mentori_segedlet.pdf,

https://www.oktatas.hu/pub_bin/dload/pem/ovoda_negyedik.pdf,

http://www.oktatas.hu/pub_bin/dload/pem/modszertani_segedlet_2.pdf)